

PRÁVO VETA

„Duchu nečistý... Jaké je tvé jméno?“

Odpověď: „Mé jméno je „mnohost“

(Marek: 5, 8-9)

V totalitách je po lidech žádáno, aby své osobní zájmy podřídili tzv. „vyššímu zájmu“, jímž je míněn zájem mnohosti (většiny, národa, lidstva atp.). Jenže bez konkrétních jednotlivců žádná mnohost neexistuje! Tzn., že zájmy mnohosti nelze naplnit tím, že se všichni její jednotlivci vzdají svých osobních zájmů. Jaký zájem pak zbude pro mnohost? Jak může být např. svobodná mnohost (národ atp.), vzdají-li se svobody (budou-li nesvobodní) všichni její jednotlivci (příslušníci národa)?

Také TSO by byl jen jednou z totalit, kdyby za „nejvyšší zájem“ nepokládal zájem jednotlivce. Totalitní mechanismus útlaku jednotlivce jménem mnohosti je v TSO nahrazen mechanismem účinné ochrany jednotlivce před mnohostí. Tzn., že mechanismus TSO je plně v rukou každého způsobilého jedince (občana TSO), z nichž žádného není možné nijak obejít. Tento mechanismus lze v TSO naplnit především občanským právem veta!

Nedejme se mýlit pojmem „demokracie“, jehož původ musíme hledat v tzv. „městských demokraciích“ starověku, zejména v athénské demokracii, kde šlo o vládu (kracii) městských čtvrtí (démů). Tehdy o obecních věcech rozhodovalo hlasování většiny přítomných, přičemž se nehlasovalo v celém městě, ale v jednotlivých jeho čtvrtích (obcích, démech). Tento systém má ovšem problém. Časté shromažďování a hlasování o každé maličkosti lidi dříve či později unaví. Občané časem nabudou pocit, že to podstatné již bylo odhlasováno a dalších hlasování (o nepodstatném) se již zúčastňovat nemusí. A právě s tím kalkulují organisovaní spiklenci, jejichž menšina může být nyní „většinou přítomných“, kteří si mohou odhlasovat cokoliv i proti zájmům většiny občanů. Tuto taktiku unavených či otrávených voličů dnes využívají politické strany.

Ono ani není důstojné svobodného člověka, nemůže-li svou vůli uplatnit jinak, než v davu (v tzv. většině), nemůže-li o svých věcech rozhodovat sám, jak se na skutečně svobodného člověka sluší. Proto v TSO není vyšší moci, než moci jednotlivého občana, vybaveného právem veta. V obci TSO nemůže dojít k nějaké změně, pokud se na ní neshodnou všichni občané, kterých se navrhovaná změna týká, pokud ji nikdo z nich nevetuje. Díky právu veta nemusí občan nikam chodit, ale navrhovatel změny musí přijít za ním, musí prokazatelně oslovit každého občana. Tu stačí jediné občanské veto a změna je zamítnuta. S právem veta ztrácí smysl spiklenecké spolky i jednotliví pleticháři, kteří si v totalitách vždy najdou cestu (např. uplácením), jak pro naplnění svých zájmů na úkor jiných získat kompetentního státníka, úředníka, či hlas většiny přítomných.

Právo veta je mj. účinným prostředkem proti korupci. Zatímco v totalitě lze podplatit jednoho či několik zplnomocněných, a vydělat na tom, že většina prodělá, v TSO by bylo nutno podplatit všechny občany, čímž by občané vydělali, zatímco spiklencec by prodělal. Leda by uplácející doufal v to, že každý podplacený bláznivě prodělá miliony, aby získal tisíce. To by však již nebyl podplacený, ale podvedený a okradený, což je případ pro občanský soud a náhradu způsobené škody, takže spiklencec by i v takovém případě prodělal.

Právo veta interesuje spoluobčany ke vzájemnému respektu, ke snaze o dorozumění a spolupráci, aniž lze předpokládat, že někdo bude bláznivě vetovat něco, co je pro něho výhodné. Že jsou lidé schopni se mezi sebou domluvit, je patrné i v dnešních totalitních poměrech, např. při zakládání spontánních iniciativ (klubů filatelistů, zahrádkářů, chovatelů atp.). To, co lidi vede ke spolupráci je zájem, který je u všech zainteresovaných jednotlivců týž. Jen takový „společný zájem“, lez pokládat za „vyšší zájem“, pro který jsou jednotlivci s to obětovat mnohé, jen ne svůj zájem. V TSO je takovým společným zájmem především nedotknutelná lidská důstojnost každého bezúhonného jednotlivce (sociální volnost, rovnost a bratrství).

Případnému zneužití práva veta předchází TSO tím, že je občanské veto oprávněné jen k věcem (zpravidla k návrhům změn dosavadního stavu), jež se vetujícího občana bezprostředně týkají, které ho mohou prokazatelně nějak poškodit. Pokud však vetující občan neprokáže možnost svého poškození, je jeho veto neoprávněné a zrušitelné občanským soudem. Z toho také vyplývá povinnost nahradit spoluobčanům škodu neoprávněným vetem způsobenou.

Právo veta dosahuje v TSO tak daleko, jak daleko se nachází možná příčina jeho poškození, např. možnost znečištění vodoteče procházející jeho obcí. Tzn., že občan může vetovat nejen změny uvnitř své obce, ale také v ostatních obcích (v rámci svazu obcí TSO). Totality za hranicemi TSO občanské veto patrně uznávat nebudou, může tu však dojít k dohodě s TSO, neboť i v totalitách lze předpokládat ekologické zájmy.

Technická stránka občanského veta žádá, aby samosprávné obce TSO nebyly příliš rozsáhlé, ale spíše na úrovni menších městských čtvrtí, než celých měst, která by měla hrát roli svazu obcí...

Z věci je také zřejmé, že již samotné právo veta garantuje decentralizaci (TSO), nikoli ovšem „totálně“, neboť totalní je pouze centralizace (totalitní režim). V případech, na něž se občanské veto nevztahuje, rozhoduje v TSO hlasování většiny, např. při volbách vyslanců do metodických orgánů horní trojnosti...